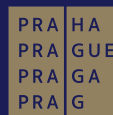

KONCEPCE ROZVOJE
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

2026-2031

KONCEPCE ROZVOJE PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

2026-2031

* Úvodní slovo

Vyšehrad je místem, jehož podoba byla po tisíciletí utvářena idejemi spojenými s dějinami českého národa. Byl sídlem prvního českého krále Vratislava, který zde založil církevní kapitolu podřízenou přímo papeži. Za vlády Karla IV. se stal součástí Prahy – jejím strážcem i oporou panovnické moci. Po třicetileté válce byl přebudován v pevnost, symbol císařské vojenské síly a hlavní zbrojnice Čech. V 19. století se ocitl v centru zájmu českých vlastenců a stal se symbolem dávné minulosti i naděje v budoucnost národa. Dnes je Vyšehrad městským parkem, turistickým cílem i kulturním centrem.

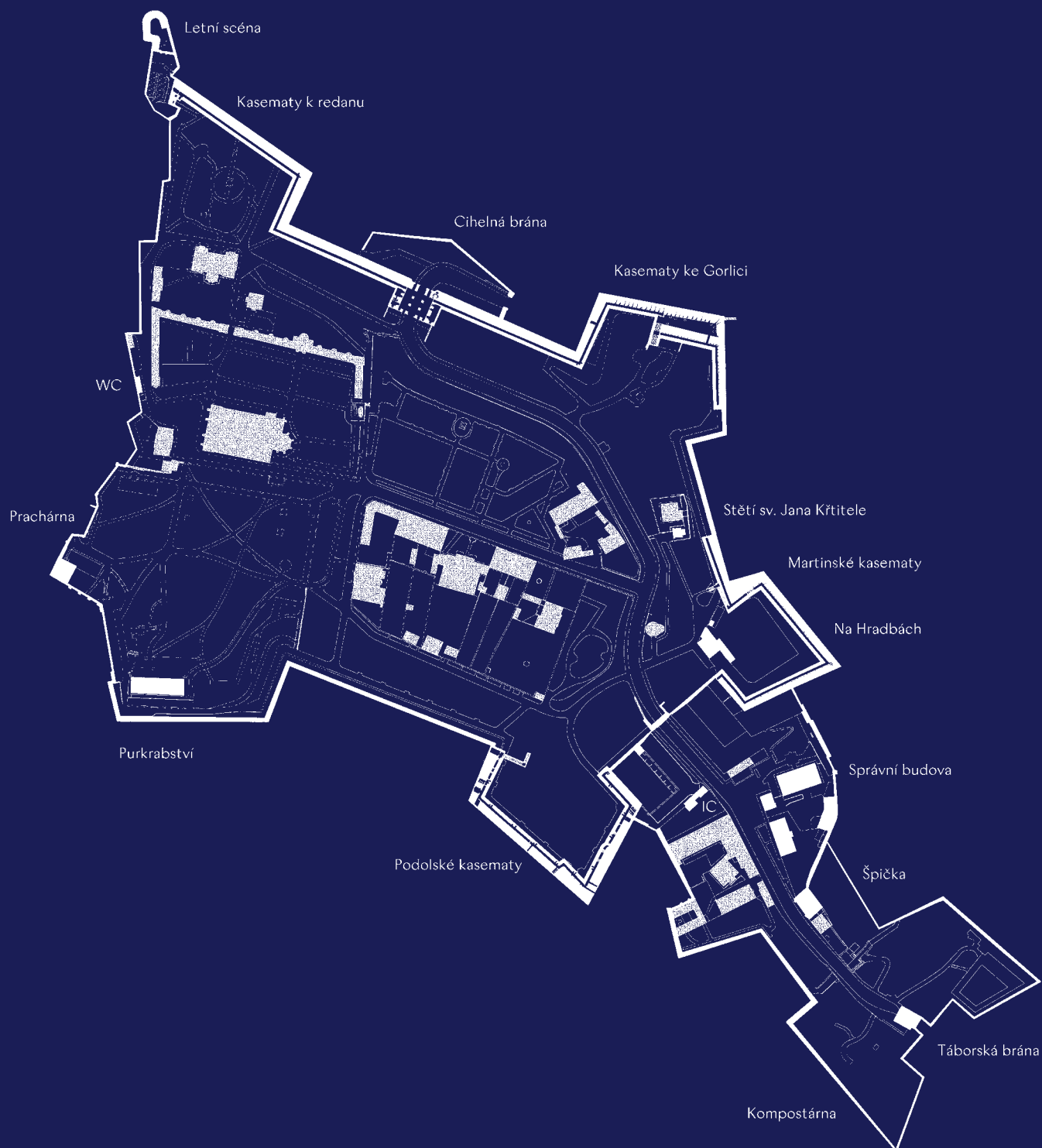
Každá koncepce rozvoje Národní kulturní památky Vyšehrad, příspěvkové organizace hl. m. Prahy, by měla začínat zamyšlením nad významem místa, které má čest a závazek spravovat, nad jeho hmotnou i nehmotnou podstatou a celostátním významem. VYŠEHRAD je silná značka, která vyvolává pozitivní asociace spojené s českou historií, národní identitou a kulturní tradicí. Nepotřebuje zvláštního vysvětlování ani propagace. Za klíčové považuji umět s touto značkou zacházet s patřičným respektem i odvahou a to nejen ku prospěchu areálu samotného, ale také k pozitivní inspiraci ostatních.

Správa Vyšehradu se nesmí uzavírat sama do sebe. Musí být připravena interpretovat jeho významy, naplňovat jeho hodnoty, a zároveň přijímat nové podněty i reflektovat současné přístupy.

Vyšehrad je skálou českých dějin,
ale má být také majákem světla
v rozbouřeném moři dneška.

* Obsah

1. Vize a poslání Národní kulturní památky Vyšehrad	9
1.1. Strategický rámec	
1.2. Vize a poslání organizace	
2. Organizační a personální zajištění	10
2.1. Organizační struktura	
2.2. Řízení a interní komunikace	
2.3. Personální rozvoj	
3. Ekonomická a provozní strategie	11
3.1. Zásady ekonomického řízení	
3.2. Návštěvníkový provoz	
3.2.1. Strategický rámec	
3.2.2. Návštěvníková infrastruktura	
3.2.3. Prohlídky areálu	
3.2.4. Technicko-provozní služby	
3.3. Správa areálu NKP Vyšehrad	
3.3.1. Hradební systém	
3.3.2. Ostatní objekty	
3.3.3. Veřejná prostranství	
3.3.4. Vegetační prvky	
4. Marketing a komunikace s veřejností	19
4.1. Komunikace a marketing	
4.2. Fundraising a merchandising	
5. Programová činnost, vzdělávací a komunitní aktivity	21
5.1. Programová činnost	
5.2. Nabídka pro školy	
5.3. Badatelská a publikační činnost	
5.4. Komunitní aktivity	
5.5. Vztah ke kulturní politice města	
6. Spolupráce s městem a partnery, role NKP Vyšehrad v kulturní politice města	24
6.1. Spolupráce s městem a jeho organizacemi	
6.2. Spolupráce s ostatními subjekty	
6.3. Regionální a mezinárodní spolupráce	
6.4. Vztah koncepce ke kulturní politice města	
7. Realizační cíle pro období 2026-2031	27

1. NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA VYŠEHRADE

1.1. STRATEGICKÝ RÁMEC

Koncepce rozvoje organizace vychází z Kulturní politiky hlavního města Prahy 22+, která formuluje vize a cíle města v oblasti kultury, a ze Strategie příjezdového cestovního ruchu 2024–2027 zaměřené na udržitelný rozvoj cestovního ruchu. V metodické rovině navazuje na dokumenty Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy, Národního památkového ústavu a dalších odborných institucí. Jako celek naplňuje teze Management plánu ochrany světového kulturního dědictví historického centra Prahy.

Hodnotové pilíře činnosti organizace

- Odpovědná správa hmotného kulturního dědictví, veřejného prostoru a zeleně.
- Atraktivní interpretace nehmotného kulturního dědictví, historické a duchovní paměti.
- Pestrá nabídka živého kulturního program v interiérech i venkovním prostoru.

Naplňování koncepce vyžaduje systematický a komplexní přístup založený na holistickém pojetí, které vnímá Vyšehrad jako propojený celek historických, kulturních, přírodních a společenských hodnot.

1.2 VIZE A POSLÁNÍ ORGANIZACE

Moderní a otevřená instituce, která reaguje na nové podněty v oblasti kultury, rozvíjí Vyšehrad s respektem k jeho hodnotám a posiluje ekonomickou soběstačnost, environmentální i společenskou odpovědnost ve spolupráci s hlavním městem, strategickými partnery a místními komunitami.

Hlavní poslání organizace

- Uchovávat a rozvíjet historické, duchovní a kulturní dědictví Vyšehradu.
- Zpřístupňovat areál a jeho památky veřejnosti prostřednictvím rozšiřující se nabídky služeb.
- Vytvářet inspirativní prostředí pro komunitní život, kulturní tvorbu a společenské aktivity.
- Pečovat o veřejný prostor v souladu s principy přístupnosti a udržitelnosti.

Prioritní oblasti rozvoje

- Návštěvníkový provoz
- Kulturní a vzdělávací programy
- Badatelská a publikační činnost
- Správa památkového areálu
- Strategická partnerství

Jednotlivé priority jsou dále rozvedeny v následujících kapitolách, konkrétní realizační cíle pro období 2026–2031 jsou uvedeny v závěru dokumentu podle jednotlivých kapitol.

Každá vize je tak silná, jak silní jsou její zastánci. Jejich získání předpokládá schopnost naslouchat, porozumět a spolupracovat. Tato vize nevznikla ze dne na den v hlavě jednoho člověka. Postupně vykrystalizovala v uplynulých šesti letech nejen v rámci organizace samotné, ale i ve spolupráci s místními aktéry a komunitami. Je široce akceptovaná a sdílená – právě v tom spočívá její síla.

2. ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Organizační a personální zajištění představuje klíčový předpoklad pro efektivní fungování a dlouhodobý rozvoj NKP Vyšehrad. Cílem je udržet stabilní a odborný tým, nastavit jasně vymezené odpovědnosti a pružný systém řízení, který umožňuje rychle reagovat na provozní potřeby organizace, která je ze své podstaty velmi dynamická. Koncepce staví na spolupráci, otevřené komunikaci a odpovědném vedení, které jsou pro fungování menšího týmu zásadní.

2.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Organizační struktura NKP Vyšehrad má liniově-funkční charakter, který kombinuje hierarchické řízení s odbornou specializací jednotlivých úseků. Současný model se v praxi osvědčil a zajišťuje efektivní koordinaci, přehlednost a operativnost.

Úsek správy majetku zajišťuje údržbu a obnovu historických objektů, správu veřejných prostranství, městského mobiliáře a parkové zeleně. Součástí jeho činnosti je také projekční příprava, bezpečnostní a technicko-provozní agenda.

Úsek ekonomiky a provozu odpovídá za vedení účetnictví, evidenci majetku, personální agendu, administraci veřejných zakázek a řízení návštěvnického provozu. Vybrané agendy a služby jsou zajišťovány formou outsourcingu.

Úsek programu a propagace připravuje a realizuje krátkodobé výstavy, vzdělávací a kulturní programy a zajišťuje komunikaci, marketing a nabídku pro soukromé a firemní akce.

Úsek ředitele zastřešuje koncepční, badatelskou a dokumentační činnost, komunikaci se zřizovatelem, reprezentaci organizace navenek a spolupráci s externími partnery.

Současná organizační struktura odpovídá velikosti i poslání organizace. V návaznosti na předkládanou koncepci plánujeme drobné úpravy s cílem posílit činnost v oblasti aktivní propagace, fundraisingu a vyhledávání nových strategických partnerů a externích zdrojů financování.

2.2 ŘÍZENÍ A INTERNÍ KOMUNIKACE

Řízení NKP Vyšehrad vychází z kooperativního a hodnotově orientovaného přístupu s prvky situačního leadershipu. Tento styl odpovídá charakteru organizace a podporuje týmovou spolupráci.

Ředitel je nositelem koncepce rozvoje a garantem jejího naplňování napříč všemi úseky. Koordinuje jejich činnost, zastupuje organizaci vůči zřizovateli a partnerům a dbá na rovnováhu mezi provozní, programovou a reprezentativní rovinou činnosti. Současně působí jako veřejný reprezentant Vyšehradu a aktivní partner města při rozvoji kulturní politiky, cestovního ruchu a péče o památky.

Interní komunikace probíhá prostřednictvím pravidelných porad vedení a vedoucích úseků. Týdenní porady slouží k operativnímu řízení provozu a koordinaci činností, širší měsíční setkání pak k vyhodnocování plnění úkolů a plánování dalšího rozvoje organizace.

2.3 PERSONÁLNÍ ROZVOJ

NKP Vyšehrad tvoří kompaktní tým doplněný o sezónní pracovníky návštěvnického provozu. Vzhledem k velikosti organizace je nezbytná zastupitelnost a flexibilita, umožňující rychlou reakci na aktuální potřeby. Většina zaměstnanců má vysokoškolské vzdělání. Organizace podporuje profesní růst, týmovou spolupráci a pravidelné hodnocení. Nadále chce rozvíjet pravidelná školení zaměřená na komunikaci s návštěvníky i řešení náročných situací. Stabilní a přátelská atmosféra je vnímána jako klíčový faktor motivace a loajality. Týmový duch posilují společné aktivity a příjemné pracovní prostředí. Organizace neplánuje navyšovat počet zaměstnanců, zaměří se na využití vnitřních rezerv prostřednictvím optimalizace, digitalizace a částečného outsourcingu vybraných agend.

3. EKONOMICKÁ A PROVOZNÍ STRATEGIE

3.1 ZÁSADY EKONOMICKÉHO ŘÍZENÍ

Organizace hospodaří s finančními prostředky hlavního města Prahy a vlastními fondy na základě každoročně schvalovaného rozpočtu. Ten je čtvrtletně aktualizován podle skutečného vývoje výnosů a nákladů, což umožňuje pružné reagování na změny a potřeby jednotlivých oblastí činnosti. Přesuny mezi jednotlivými kapitolami jsou projednávány na pravidelných poradách vedení organizace, čímž je zajištěna operativní úprava rozpočtu v souladu s aktuálními potřebami a prioritami.

Hospodaření organizace je dlouhodobě finančně stabilní a odpovědné. Celkové výnosy za rok 2024 byly o 37 % vyšší ve srovnání s rokem 2019, zatímco celkové náklady se snížily o 8,5 %, a to navzdory vysoké míře inflace, která za dané období dosáhla 38 %. Organizace tak udržela přebytkové hospodaření i přes celkový pokles neinvestičního příspěvku od zřizovatele o 7,5 %.

Do budoucna chceme posílit soběstačnost a schopnost organizace reagovat na nové výzvy, rozvíjet vícezdrojové financování a postupně snižovat závislost na neinvestičním příspěvku zřizovatele. Samozřejmostí je transparentní a strategicky řízený systém správy rozpočtu a plánování investic.

Opatření ke snižování nákladů

- Pokračovat v digitalizaci administrativy a outsourcingu provozních agend.
- Zefektivnit provozní služby, zejména v oblasti interní logistiky, úklidu a zabezpečení.
- Využívat sdílené služby a centralizované nákupy v rámci městských struktur.
- Snižovat energetickou náročnost a optimalizovat provoz spravovaných objektů.
- Rozvíjet systém pravidelné údržby a včasného odhalování závad.

Opatření ke zvyšování výnosů

- Zvyšovat výnosy ze vstupného a z prodeje upomínkových předmětů v hlavní činnosti.
- Zefektivnit výběr a strukturu poplatků za služby a činnosti v areálu NKP Vyšehrad.
- Zvyšovat výnosy z pronájmů a nabízených služeb v doplňkové činnosti.
- Rozvíjet fundraising a navazovat strategická partnerství a sponzorské spolupráce.
- Využívat národní a evropské dotační programy na podporu rozvoje organizace.

Uvedená opatření chceme realizovat tak, abychom zachovali dostupnost komentovaných prohlídek, programových a kulturně-vzdělávacích akcí pro širokou veřejnost bez ohledu na ekonomický či sociální status. Neplánujeme výrazně zvyšovat vstupné, které se v posledních letech ustálilo na běžné pražské úrovni. Naším cílem je zatraktivnit nabídku, posílit propagaci a tím zvýšit návštěvnost i výnosy.

Investiční plánování a vícezdrojové financování

V investičním plánování chceme posílit návaznost na dlouhodobou koncepci rozvoje areálu a efektivně koordinovat stavební práce, opravy a modernizace s dostupnými finančními zdroji. Cílem je dlouhodobě udržitelné hospodaření, které zajistí stabilní rozvoj, vysokou kvalitu služeb a odpovědnou správu svěřeného majetku. Klíčová je rovnováha mezi efektivitou a rozvojem, diverzifikace financování a využívání moderních nástrojů řízení.

V následujícím období chceme tuto strategii doplnit aktivním využíváním národních dotačních programů, například programu Ministerstva kultury ČR na podporu památek světového dědictví UNESCO, a také rámcového programu Evropské unie „Horizon Europe“, který nabízí spolufinancování tzv. měkkých projektů, jako jsou nové expozice, výzkumná a publikační činnost či mezinárodní spolupráce. Současně plánujeme více zapojit soukromý sektor formou partnerství, sponzorství či mecenášství, jež může významně přispět k udržitelnosti a dalšímu rozvoji kulturní hodnoty areálu.

3.2 NÁVŠTĚVNICKÝ PROVOZ

Vyšehrad představuje jedno z nejnavštěvovanějších míst v historickém centru Prahy. Jedním z hlavních posláních organizace je rozvíjet přehledný, kvalitní a udržitelný systém návštěvnického provozu, který zaručuje atraktivní nabídku a vysoký komfort služeb, zároveň však respektuje historické a kulturní hodnoty areálu a posiluje ekonomickou soběstačnost organizace.

V letech 2020–2025 prošel návštěvnický provoz výraznou proměnou, která se pozitivně odrazila v rostoucí návštěvnosti, výnosech i příznivých ohlasech veřejnosti. Rozvinula se návštěvnická infrastruktura a nabídka prohlídek byla rozšířena o nové atraktivní formáty, čímž se podařilo vytvořit pevný základ pro další etapu rozvoje zaměřenou na zkvalitnění služeb a realizaci nových expozic.

3.2.1 Strategický rámec

Koncepce návštěvnického provozu vychází z prezentace nejvýznamnějších památek Vyšehradu z pohledu návštěvníka. Jejím cílem je zajistit dlouhodobě ekonomicky udržitelný a environmentálně odpovědný provoz při zachování komfortu služeb, kvalitní nabídky a cenové dostupnosti pro všechny návštěvníky bez ohledu na jejich ekonomické či sociální možnosti.

Základní osu tvoří trojice památek – vstupní expozice v prostoru královského okrsku, vyšehradské podzemí a kapitulní bazilika sv. Petra a Pavla. Informační centrum na Mýtném plácku slouží jako výchozí bod pro poznávání Vyšehradu. Návštěvníci se v areálu snadno orientují díky mobilní aplikaci SmartGuide a přehlednému navigačnímu systému, který poskytuje informace o jednotlivých památkách. Zážitekové prohlídky jsou zaměřeny spíše na vracející se návštěvníky. Společným jmenovatelem je kultivovaná podoba prostoru a pestrá nabídka míst k posezení a občerstvení.

Cílem není zvyšovat návštěvnost Vyšehradu, ale zlepšovat kvalitu zážitku návštěvníků, kteří sem již přicházejí – ať už za jiným účelem, nebo se sem opakovaně vracejí. Zároveň usilujeme o rozvoj návštěvnického provozu v souladu s hodnotami areálu a užší spoluprací s místními aktéry.

Navrhovaná opatření

- Rozložení návštěvnosti v čase využitím dynamického vstupného a zvýhodněných nabídek pro skupiny, které budou motivovat k návštěvě v méně exponované dny a hodiny.
- Rozložení návštěvnosti v prostoru rozšířením nabídky alternativních tras, bezplatných prohlídek s využitím mobilní aplikace a koordinací s ostatními subjekty nabízejícími služby.
- Podpora online prodeje vstupenek, a to jak v předstihu, tak přímo na místě, a postupná redukce počtu míst s fyzickým prodejem.
- Zvýšení celkové efektivity provozu úpravou harmonogramu prohlídek a otevírací doby podle sezónnosti a provozních potřeb spojených s běžnou údržbou.
- Zajištění kvalitního a sdíleného zázemí pro pracovníky návštěvnického provozu.

Koncepci návštěvnického provozu budeme průběžně vyhodnocovat a aktualizovat na základě analýz cílových skupin a dat z pokladního systému.

3.2.2 Návštěvnická infrastruktura

Informační centrum

Základním prvkem návštěvnické infrastruktury je nové informační centrum s veřejnými toaletami u Leopoldovy brány. Nabízí přehled o celém areálu, prodává vstupenky, propagační materiály, suvenýry i publikace věnované Vyšehradu. Nachází se na Mýtném plácku, jehož součástí je kavárna U Vratislava s předzahrádkou. Do budoucna zde plánujeme umístit **fyzický model Vyšehradu** jako orientační bod a výchozí místo komentovaných prohlídek areálu.

V návaznosti na rostoucí návštěvnost chceme zvažovat rozšíření infocentra o přístavbu, která by

doplnila uliční frontu a vytvořila moderní návštěvnické centrum s větší kapacitou služeb. Součástí by se mohlo stát také oficiální informační centrum Prague City Tourism, čímž by se posílila role Vyšehradu jako reprezentativního vstupu do historického jádra Prahy.

Vstupní expozice

Nejvýznamnějším projektem organizace je realizace nové vstupní expozice Vyšehrad – skála českých dějin v prostoru Gotického sklepa na akropoli. Návrh expozice a souvisejících stavebních i venkovních úprav vznikl na základě architektonické soutěže z roku 2023. Do konce letošního roku očekáváme vydání stavebního povolení a vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele. Dokončení a otevření expozice plánujeme na závěr roku 2026.

Nová expozice se stane stěžejním prvkem návštěvnické infrastruktury. Atraktivní formou představí tisíciletý vývoj Vyšehradu a bude klíčem k výkladu celého areálu i pozvánkou k objevování jeho památek. Na jejím konceptu dlouhodobě spolupracujeme s Archeologickým ústavem AV ČR a Vyšehradskou kapitulou s cílem propojit obsah expozice s církevními památkami i s aktuálními poznatky z oblasti vyšehradského bádání.

Realizace expozice je spojena s novou úpravou jejího předprostoru, který zahrnuje fragmenty středověkých palácových staveb. Záměrem je náznakově připomenout jejich původní podobu i využití a vytvořit atraktivní pobytový prostor využitelný také pro krátkodobé výstavy. Tímto způsobem chceme prezentovat knížecí a královskou historii Vyšehradu přímo ve veřejném prostoru.

Ve druhé etapě plánujeme rozšířit expozici do objektu Prachárny, kde bude část věnovaná českým bájím a pověstem v evropském kontextu a jejich významu pro utváření kulturní paměti národa.

Expozice v Gorlici

Plánujeme vyhlásit architektonickou soutěž na novou expozici Pevnost Praha, která bude věnována pevnostní funkci Vyšehradu v kontextu vývoje pražského opevnění. Taková expozice v hlavním městě dosud chybí a stane se významným turistickým lákadlem pro domácí i zahraniční návštěvníky.

Přidanou hodnotou projektu bude jeho tematické propojení s dalšími pražskými památkami – dochovanými hradbami, věžemi a branami – i s dalšími českými pevnostmi, s nimiž spolupracujeme na rozvoji kultivovaného cestovního ruchu. Prostor Gorlice, největší podzemní sál historické Prahy, by tak získal nové využití odpovídající jeho pozoruhodné historii. Předpokladem realizace je přemístění šestice originálních soch z Karlova mostu, které jsou v současnosti v nevyhovujících podmínkách Gorlice uloženy. Na postupném přesunu do náhradních prostor mimo Vyšehrad, který je plánován na roky 2026–2028, spolupracujeme s Galeríí hlavního města Prahy, p.o.

Vyšehradské podzemí

Vyšehradské kasematy, systém podzemních chodeb budovaný v rámci barokní opevnění, představují hlavní návštěvnickou atrakci ve správě organizace a zároveň ojedinělý prostor v rámci celé Prahy. V roce 2020 jsme všechny čtyři úseky zpřístupnili veřejnosti a postupně je vybavujeme dobovým mobiliářem s cílem evokovat jejich původní funkci a význam v rámci vyšehradské citadely.

V následujícím období se chceme zaměřit na rekonstrukci jednotlivých částí kasemat s cílem více rozlišit jejich charakter a posílit jak populárně-naučný, tak zážitkový rozměr prohlídek.

Kasematy ke Gorlici jsou koncipovány jako základní bezbariérová trasa podzemím s úvodní expozicí v Cihelné bráně, věnovanou historii vyšehradské citadely. Plánujeme drobnou stavební úpravu, která umožní zpřístupnit tuto část podzemí i bez průvodce, čímž by se výrazně zvýšila její návštěvnost.

Martinské kasematy chceme upravit pro zážitkové prohlídky využívající tajemnou atmosféru podzemních chodeb. V současnosti máme zpracovanou studii dramaturgického a scénického osvětlení, která

poslouží jako podklad pro navazující projektovou přípravu. Součástí trasy je pozoruhodný prostor bývalého kostela Stětí sv. Jana Křtitele, který chceme využívat pro konání speciálních akcí i duchovních setkání ve spolupráci s Vyšehradskou kapitulou.

Podolské kasematy se vymykají svou novodobou historií protileteckého krytu a místa spojeného s legendárními vyšehradskými jezdci. Plánujeme jejich celkovou rekonstrukci s cílem náznakově evokovat jejich autentickou podobu a funkci. Projekt se zaměří na záchranu a restaurování dochovaných prvků, rekonstrukci osvětlení, vstupních prostor a částečně i vybavení.

Kasematy k redanu chceme využívat nad rámec běžné návštěvnické nabídky pro speciální prohlídky, vzdělávací programy pro školy a krátkodobé pronájmy ve vazbě na prostor letní scény.

3.2.3 Prohlídky areálu

Areál Vyšehradu je volně přístupný, a proto zde své prohlídky nabízí řada subjektů – bohužel ne vždy s odpovídající obsahovou a odbornou úrovní. Naším cílem je konkurovat jejich nabídce kvalitou, přiměřenou cenou a propojením s návštěvou podzemí, archeologických nalezišť a dalších běžně nepřístupných prostor. Návštěvníci si mohou Vyšehrad prohlédnout také samostatně, a to s využitím mobilní aplikace **SmartGuide**, která nabízí tři bezplatné audio prohlídky, nebo prostřednictvím nového informačního a navigačního systému. Tyto trasy chceme v budoucnu dále rozšiřovat.

Vlajkovou lodí nabídky komentovaných prohlídek jsou tři trasy vyšehradským podzemím. Do budoucna se chceme více zaměřit na zážitkové formy provázení a na témata s širším kulturním přesahem, například báje a pověsti, lidové báchorky či významné osobnosti české kultury odpočívající na Vyšehradském hřbitově. Atraktivitu našich prohlídek chceme dále zvyšovat dobovým vybavením, kostýmovanými průvodci a využitím moderních digitálních technologií.

Nabídku pro skupiny chceme rozšířit o dobrodružnou herní misi **Vyšehrad 1744**, inspirovanou skutečnou historickou událostí, kdy Vyšehradu hrozilo vyhození do povětří ustupující pruskou armádou. Hra bude situována do vyšehradského podzemí, což jí dodá na autentičnosti a výjimečnosti v kontextu běžně nabízených únikových her.

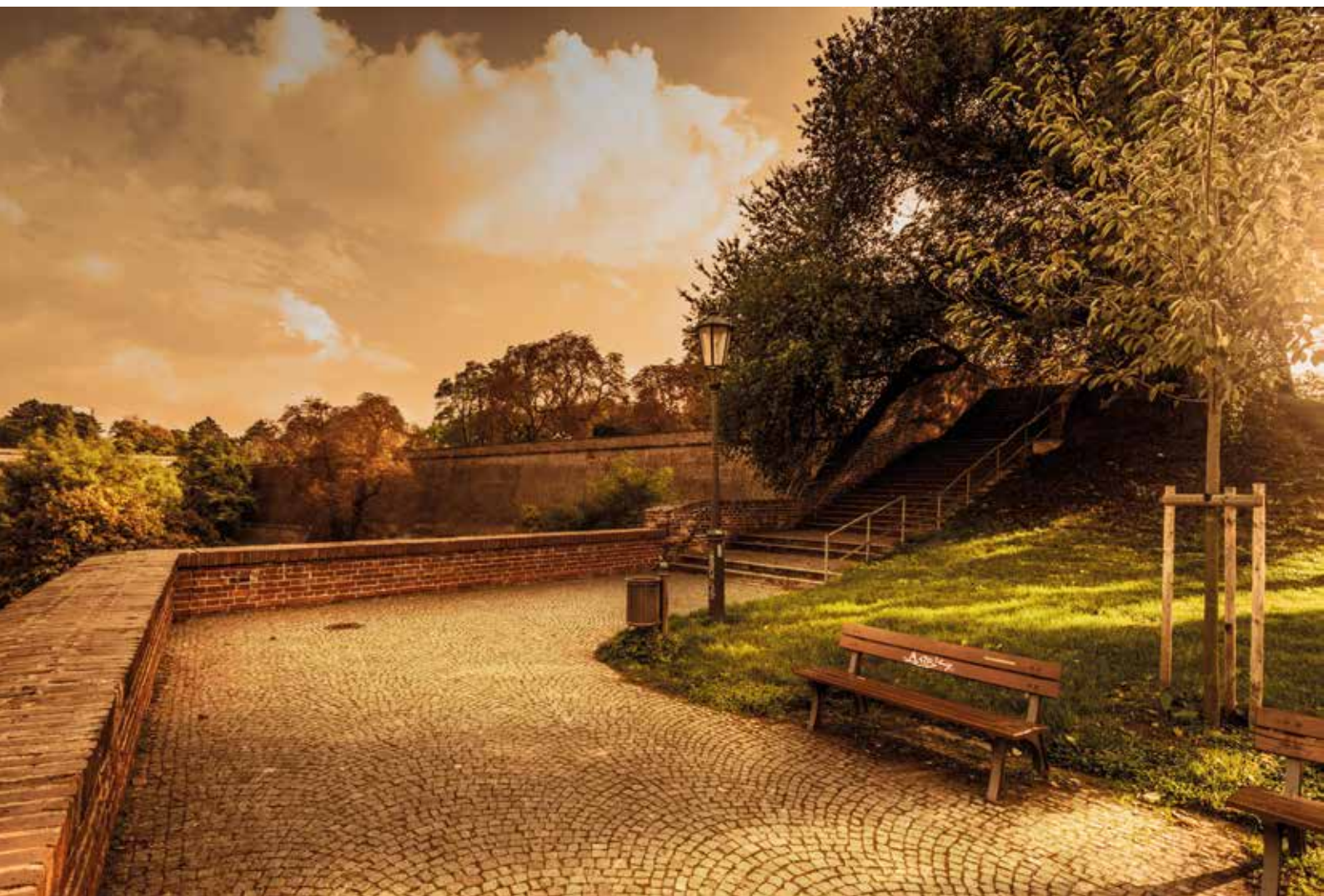
Dále chceme vytvořit bezplatnou mobilní aplikaci **Vyšehrad archeologický**, která umožní návštěvníkům virtuálně prozkoumat archeologické lokality a zaniklou podobu Vyšehradu s využitím 3D skenů a rekonstrukčních modelů. Aplikaci plánujeme vyvinout ve spolupráci s historiky a archeology, po vzoru obdobného projektu na Pražském hradě. Chceme také podporovat myšlenku vzniku obdobné aplikace pro celé území Pražské památkové rezervace.

3.2.4 Technicko-provozní služby

Organizace v rámci své hlavní činnosti zajišťuje vybrané provozně-technické služby vztahující se k celému areálu Vyšehradu, zejména provoz veřejných toalet a povolování vjezdu a parkování. Přestože jsme v minulých letech zavedli přehledný systém, stále se nedaří zcela omezit nepovolené průjezdy areálem. Proto chceme iniciovat diskusi s místními partnery a zástupci veřejné správy o možnosti instalace automatických výsuvných sloupků do bran, které by tento problém dlouhodobě vyřešily. Uvědomujeme si však, že jde o citlivou záležitost, která vyžaduje všeobecnou shodu.

Dalším společným tématem je rozšíření kamerového systému a možnost zajištění externí agentury pro ostrahu areálu. Okrsková služebna Městské policie Praha 2, která se od roku 2021 nachází v naší správní budově, je v tomto směru nedostačující a to s ohledem na pracovní náplň a rozsah služeb městských strážníků. Každodenní dohled nad areálem Vyšehradu je třeba přizpůsobovat proměnlivé návštěvnosti, která se výrazně liší podle ročního období, dne v týdnu, počasí a doby denního světla.

Přestože by zavedení vlastní ostrahy znamenalo navýšení rozpočtu organizace ze strany zřizovatele, považujeme jej za správné řešení s ohledem na posílení bezpečnosti návštěvníků, ochranu památek a zvládání mimořádných a krizových situací, neboť areál Vyšehradu lze považovat za tzv. měkký cíl.

3.3 SPRÁVA AREÁLU NKP VYŠEHRADE

Správa svěřených nemovitostí a veřejných prostranství představuje dlouhodobý, odborně řízený proces zaměřený na zajištění udržitelného, efektivního a bezpečného provozu. Organizace využívá interní systém evidence a monitoringu, který umožňuje plánovat a řídit běžnou údržbu a opravy, určovat priority a koordinovat realizaci opatření ve vazbě na rozpočet organizace.

Cílem organizace je optimalizovat náklady na běžnou údržbu při zachování jejího standardu a preventivního charakteru, aby bylo možné uvolnit prostředky na zlepšení technického stavu, funkčnosti a vzhledu svěřených nemovitostí i na přípravu a realizaci rozvojových projektů.

Nezbytným předpokladem je kvalitní datová základna, koncepční a projekční příprava. Na jejím zajištění se podílejí architekti, projektanti a specializovaní dodavatelé, doplňování podle potřeby dalšími odborníky. Zároveň úzce spolupracujeme se zástupci památkové péče, akademickou sférou a dalšími odbornými institucemi. Tento model vytváří základ pro dlouhodobě udržitelnou správu areálu a posiluje mezioborovou spolupráci v rámci veřejného sektoru.

3.3.1 Hradební systém

Současný model péče o nadzemní i podzemní části hradebního systému vychází z koncepčního dokumentu Generel vyšehradského opevnění a je založen na pravidelné údržbě specializovaným týmem hradebníků. Paralelně probíhá kontinuální monitoring statických a vlhkostních poruch, jehož výsledky jsou průběžně vyhodnocovány a promítány do projekční přípravy rozsáhlejších oprav. Do budoucna chceme v tomto modelu pokračovat a dále zvyšovat jeho efektivitu a hospodárnost.

Plánované záměry nad rámec běžné údržby

- Oprava špice bastionu 36 a úsek hradeb 21-25 na bastionu 37 v návaznosti na schválenou PD.
- Vyklizení a sanace kanalizační chodby bývalé zbrojnice pod bastionem 36.
- Rekonstrukce vstupu do Martinských kasemat a osvětlení v návaznosti na zpracovanou studii.
- Rekonstrukce Podolských kasemat s cílem obnovy podoby protileteckého krytu.
- Sanace zatékání skrze klenby do prostoru Gorlice, oprava vstupního schodiště.

3.3.2 Ostatní objekty

Organizace spravuje osmnáct samostatných objektů rozdílného stáří i charakteru, které vyžadují individuální přístup při plánování údržby a oprav. V minulosti byla jejich správa finančně podhodnocena, což se promítlo do zastarání technických instalací a nekvalitního provedení některých stavebních prací, s dopadem na zhoršení izolačních vlastností. Tento systémový dluh postupně napravujeme s cílem zajistit hospodárnější provoz, prodloužit životnost konstrukcí, zlepšit provozní parametry a tím i celkovou využitelnost objektů pro hlavní i doplňkovou činnost organizace.

Plánované záměry nad rámec běžné údržby

- Celková rekonstrukce veřejných toalet ve Štulcově ulici a objektu Na Hradbách.
- Rekonstrukce komorního sálu Purkrabství a jeho technického vybavení.
- Rekonstrukce Tábořské brány pro potřeby komunitního centra.
- Oprava obvodového pláště Cihelné brány, správní budovy a kaple Panny Marie Šancovské.
- Rekonstrukce zastřešení a interiéru brány Špičky v souvislosti s novým využitím objektu.
- Rekonstrukce prostoru s fragmenty románského mostu a zajištění jeho dlouhodobé stability.

3.3.3 Veřejná prostranství

Údržba a rozvoj veřejných prostranství zahrnují nejen péči o vegetaci, ale také obnovu drobných památek a parkového mobiliáře, kultivovanou podobu navigačního systému a jednotné označení

provozoven i restauračních předzahrádek. V letech 2020–2025 byly prostředky v této rozpočtové kapitole posíleny, což se odrazilo ve zlepšení estetické a pobytové kvality veřejných prostranství a v celkově pozitivním vnímání Vyšehradu ze strany veřejnosti.

V nastoleném trendu chceme dále pokračovat a zaměřit se na rozšiřování a diverzifikaci parkového mobiliáře tak, aby podporoval rozmanité formy odpočinku a pobytu. Zároveň plánujeme pokračovat ve zvyšování přístupnosti a prostupnosti území prostřednictvím úprav pochozích povrchů, výškových rozhraní a komunikačních tras. Pozornost chceme věnovat také opravám opěrných zídek a schodišť.

Dlouhodobý rozvoj veřejných prostranství probíhá na podkladu Koncepční studie rozvoje veřejných prostranství NKP Vyšehrad, která je v souladu se schválenou územní studií Pražské památkové rezervace a dalšími metodickými materiály Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy. V následujícím období se chceme více zaměřit na veřejné prostory vně hradeb, kterým nebyla v minulosti věnována dostatečná pozornost. Zásadní je také spolupráce s Technologiemi hl. m. Prahy a.s. na přípravě obnovy veřejného a slavnostního osvětlení areálu NKP Vyšehrad.

Koncepční záměry rozvoje veřejných prostranství

- Revitalizace prostoru pod Cihelnou bránou pro potřeby multifunkčního hřiště.
- Revitalizace parku Pod Hradbami v návaznosti na původní koncept Františka Thomayera.
- Restaurátorská obnova altánu ve Štulcově ulici, Novogotické studny a Černé studny.
- Obnova alpina Rudolfa Jedličky v návaznosti na revitalizaci prostoru hornwerku.
- Obnova dětského hřiště Ze starých pověstí českých na podkladu proběhlé participace.
- Revitalizace příkopu Leopoldovy brány s možností obnovy pevnostního mostu.

3.3.4 Vegetační prvky

Organizace spravuje přibližně dvanáct hektarů zeleně, jejíž funkce sahají od reprezentativní a pobytové až po přírodě blízkou. Součástí spravovaného území je i Vyšehradská skála, vyhlášená jako přírodní památka. Tomu odpovídá náročný systém údržby, který reaguje na rozdílný charakter lokalit, výsledky botanického monitoringu i nové poznatky v oblasti zahradnictví a krajinářské tvorby. Cílem je posilovat ekologickou stabilitu areálu, zvyšovat odolnost vegetace vůči klimatickým změnám a podporovat biodiverzitu vytvářením vhodných podmínek pro přirozený výskyt volně žijících živočichů. Zároveň organizace usiluje o ekonomicky udržitelnou správu zeleně prostřednictvím efektivního využívání závlahového systému a zpracování biologického materiálu ve vlastní kompostárně.

Opatření v péči o vegetaci

- Pravidelná péče o senescentní stromy a postupná obnova stromového patra.
- Doplnění chybějícího keřového patra za účelem zlepšení ekologické funkce území a podpory přirozených stanovišť ptactva a drobných živočichů.
- Posílení protierozní ochrany prostřednictvím vhodné výsadby a technických opatření.
- Založení včelína a vodní plochy jako zázemí pro opylující hmyz a biotop pro obojživelníky.
- Přizpůsobení nové výsadby druhové skladbě s nižšími nároky na závlahu a úprava režimu seče v souladu s klimatickými podmínkami a podporou biodiverzity.
- Optimalizace spotřeby vody čerpané z Vltavy prostřednictvím efektivnějšího nastavení závlahového systému a širšího využívání srážkové vody i podzemních zdrojů.

4. Marketing a komunikace s veřejností

Vyšehrad je silná a celostátně známá značka, která vyvolává pozitivní asociace spojené s českou historií, národní identitou a kulturní tradicí. Organizace pracuje se slogany „Vyšehrad® skála českých dějin“ a „Vyšehrad® hvězd se dotýkat“, které nejlépe vystihují snoubení historické paměti a současné kultury v areálu s odkazem na jeho duchovní hodnoty. Základem brandu organizace je kultivovaná vizuální identita, která se propisuje do všech forem komunikace i fyzického prostředí areálu. V říjnu 2025 byly spuštěny nové webové stránky reflektující plánované změny a představující kvalitní základ pro další rozvoj propagačních a marketingových aktivit.

Do budoucna se chceme zaměřit na posílení exkluzivity značky jako předpokladu pro rozvoj strategických partnerství, fundraisingu a dlouhodobých spoluprací. Prostřednictvím merchandisingu chceme podporovat vnímání Vyšehradu jako místa, kde se česká kulturní tradice přirozeně propojuje se současnou uměleckou tvorbou.

4.1 KOMUNIKACE A MARKETING

Strategii komunikace chceme více zakládat na pravidelném vyhodnocování návštěvnosti. Naši hlavní cílovou skupinu tvoří tuzemští návštěvníci, zejména Pražané, mladí lidé, páry a skupiny přátel. Zároveň se chceme více zaměřit na mimopražské a zahraniční návštěvníky. Cílem je propojovat poznání s odpočinkem a vytvářet motivaci k opakovaným návštěvám.

V propagaci chceme preferovat přirozené šíření povědomí prostřednictvím spokojených návštěvníků a cílené kampaně na sociálních sítích. V outdoor komunikaci plánujeme využívat propagační plochy na zastávkách a v prostředcích MHD, v interiérovém prostředí pak digitální totemy, plakáty a letáky. Zároveň se chceme více prezentovat na cestovních veletrzích a regionálních akcích, pořádat návštěvnické kampaně, soutěže a tematické eventy.

Cílem organizace je otevřená komunikace s veřejností a prezentace našeho poslání jako služby veřejného zájmu. Plánujeme založit Klub přátel Vyšehradu, který bude sdružovat podporovatele z řad fyzických i právnických osob a přispívat k rozvoji i transparentní kontrole činnosti organizace. Zároveň usilujeme o to, aby se Vyšehrad stal aktivní součástí mediálního prostoru – místem, které nejen prezentuje kulturní dědictví, ale také vstupuje do veřejné debaty, inspiruje svým přístupem ke správě národní kulturní památky a podporuje českou kulturu i občanskou společnost.

4.2 FUNDRAISING A MERCHANDISING

Organizace systematicky rozšiřuje aktivity zaměřené na získávání finanční, materiální nebo jiné podpory pro svou činnost, konkrétní projekty či veřejně prospěšné cíle. Spravuje veřejnou sbírku na podporu obnovy drobných památek Vyšehradu pod názvem Poklad kněžny Libuše. Získané prostředky v letech 2023-2025 využila na financování obnovy kříže nad Cihelnou bránou a restaurování portálů bývalé zbrojnice, které tvoří vstupní bránu na akropoli. Do budoucna plánujeme obnovu novogotické studny v Karlachových sadech, Černé studny ve Vyšehradských sadech a altánu ve Štůlcově ulici.

Dále rozvíjíme projekt Adopce laviček, který umožňuje individuálním dárcům vyjádřit osobní vztah k Vyšehradu prostřednictvím cedulky s krátkým textem umístěné na vybrané lavičce. Získané finanční prostředky využíváme k obnově parkového mobiliáře. Do budoucna se chceme více zaměřit na firemní dary, strategická partnerství a sponzorskou spolupráci.

Merchandising představuje doplňkovou činnost organizace, která podporuje propagaci značky Vyšehrad a vztah návštěvníků k místu skrze tematické suvenýry a designové předměty. Na jejich výrobě spolupracujeme s českými umělci a tradičními výrobci, čímž zároveň podporujeme jejich tvorbu a řemeslnou činnost. Vyšehradskou kolekci Památky z památky chceme dále rozšiřovat.

5. PROGRAMOVÁ ČINNOST, KULTURNĚ-VZDĚLÁVACÍ A KOMUNITNÍ AKTIVITY

Cílem organizace je rozvíjet Vyšehrad jako otevřené a živé místo pro kulturní, vzdělávací a komunitní aktivity, které posilují jeho identitu, mají společenský přesah a přispívají k uchování i současné interpretaci jeho kulturního dědictví. Za tímto účelem dále rozvíjíme infrastrukturu, navazujeme spolupráci s městskými organizacemi i dalšími kulturními aktéry a podporujeme umělce a kreativce spojené s činností organizace. Základem je rozmanitá kulturní nabídka přístupná všem zájemcům.

Vyšehrad nabízí rozmanité vnitřní i venkovní lokace pro konání kulturních a společenských akcí. Primární lokací je komorní sál na Purkrabství s kapacitou 80–100 osob, který poskytuje odpovídající zázemí pro návštěvníky a přirozeně navazuje na venkovní prostor královského okrsku. Plánovaná rekonstrukce sálu se zaměří na zlepšení akustiky, modernizaci technického vybavení a zvýšení návštěvnického komfortu, čímž se rozšíří i možnosti jeho dramaturgického využití.

Druhou kulturní lokací je Letní scéna v prostoru bývalého redanu s kapacitou 360 osob. Ačkoli jsou možnosti její modernizace omezené, usilujeme o zlepšení zázemí pro účinkující, zajištění bezbariérového přístupu a zřízení stálého místa pro občerstvení návštěvníků.

Svébytné zázemí pro kulturní a komunitní program tvoří venkovní prostor Na Hradbách, provozovaný naším nájemcem. Tento prostor funguje jako otevřená platforma pro alternativní, experimentální a neformální kulturní dění a těší se velké oblibě mezi návštěvníky.

5.1 PROGRAMOVÁ ČINNOST

Vlastní programová činnost organizace se dlouhodobě zaměřuje na rodiny s dětmi, hudební večery a neformální přednášky. Programovou nabídku chceme rozšířit o nové formáty a žánrová vystoupení, která umožní interaktivní a zážitkovou formu uměleckého projevu. Cílem je oslovit nové publikum, reflektovat současné kulturní a společenské trendy, zohlednit národnostní rozmanitost obyvatelstva a posilovat interkulturní otevřenost.

Kulturu a živé umění vnímáme jako přirozenou součást veřejného prostoru. Podporujeme konání kulturních akcí a krátkodobých výstav ve vyšehradských parcích, vždy však s respektem k hodnotám areálu. Jednotlivé projekty proto pečlivě vybíráme na podkladu transparentních pravidel.

Historické výroční akce

NKP Vyšehrad rozvíjí od roku 2020 vlastní programovou činnost zaměřenou na každoroční historické výroční akce, které atraktivní formou prezentují kulturní dědictví a významné události spojené s Vyšehradem v pražském i celostátním kontextu. Akce jsou široce přístupné domácím i zahraničním návštěvníkům, oživují venkovní prostředí Vyšehradu a těší se rostoucímu zájmu veřejnosti i pozitivnímu ohlasu účinkujících skupin historického reenactmentu. Chceme v tomto konceptu pokračovat a dále jej rozvíjet, neboť díky těmto akcím se Vyšehrad zapsal na kulturní mapu Prahy, rozšířil nabídku města o nový rozměr a posílil svou image živé památky.

Kromě již tradičních historických výročních akcí chceme dále pokračovat také v organizování festivalu **Vyšehradské šermování**, který se každoročně na jaře odehrává v prostoru Letní scény.

Spolupořadatelství

Nadále chceme nabízet spolupořadatelství společenským a kulturním akcím, které mají nekomerční nebo charitativní charakter, jsou široce přístupné veřejnosti a mají společenský přesah. V posledních letech jsme opakovaně spolupracovali například s Nadací Jedličkova ústavu, Československou obcí legionářskou, Českou obcí sokolskou, skautskými organizacemi či Festivalem svobody.

Pravidelně spolupracujeme také s Českou komorou architektů na soutěžní přehlídce Česká cena za architekturu a s projektem Sculpture Line, který představuje instalace předních domácích i zahraničních umělců ve veřejném prostoru. Zároveň chceme pokračovat a dále rozvíjet spolupráci s Kongresovým centrem Praha na projektu Art District Vyšehrad, jehož cílem je navracet každodenní kulturní dění a společenské akce do veřejného prostoru v okolí kongresového centra.

Pravidelně se zapojujeme do pražských i celorepublikových akcí, jako jsou například Pražská muzejní noc, Pražské vinice, Noc kostelů, Zažít město jinak, Na den pod zem a další. Vždy přicházíme s vlastním doprovodným programem, který propojuje téma festivalu s naší návštěvnickou koncepcí a zároveň motivuje k návštěvě Vyšehradu i mimo tyto akce.

5.2 NABÍDKA PRO ŠKOLY

Organizace dlouhodobě nabízí edukační programy pro žáky 1.–9. tříd základních škol a 1.–2. ročníků středních škol a gymnázií, jejichž cílem je seznámit účastníky s kulturou v celé její šíři. Tyto autorské inscenace propojují zábavu s poučením a slouží jako hravý doplněk výuky i smysluplná volnočasová aktivita. Programy volně vycházejí z historie a mytologie Vyšehradu, dotýkají se klíčových událostí českých dějin a některé mají podobu interaktivní prohlídky areálu a jeho hlavních památek.

V následujícím období chceme edukační programy revidovat, aby lépe odpovídaly standardům rámcových vzdělávacích programů (RVP) a tím posílily svůj vzdělávací přínos v návaznosti na školní osnovy. Nabídku plánujeme rozšířit o nový program věnovaný významným osobnostem odpočívajícím na Vyšehradském hřbitově a o herní misi Vyšehrad 1744, která bude koncipována i pro školní skupiny.

Atraktivitu Vyšehradu pro školní výlety chceme zvýšit zavedením zvýhodněného vstupného na prohlídky areálu v méně vytížených dopoledních hodinách a rozšířením nabídky o komentovanou prohlídku nové vstupní expozice v Gotickém sklepu. Dlouhodobě se také podílíme na multizánrovém festivalu Vyšehrátky, zaměřeném na děti a jejich rodiče, který je hojně navštěvován také školami.

5.3 BADATELSKÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Od roku 2020 systematicky rozvíjíme vlastní poznávací a dokumentační činnost. Archiv organizace dnes obsahuje přes 1 200 položek vztahujících se k celému areálu Národní kulturní památky Vyšehrad. Postupně je digitalizován a rozšiřován o nové materiály z tuzemských i zahraničních zdrojů.

Badatelská činnost se zaměřuje především na období vyšehradské pevnosti a dosud prakticky nezmapované 20. století. Výzkum realizujeme ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR a dalšími partnery z akademického sektoru nedestruktivními metodami, zejména s využitím geofyzikálních měření, 3D skenování, fotogrammetrie a lidarové technologie. Výsledky našeho bádání prezentujeme jak v rámci odborných periodik a konferencí, tak široké veřejnosti prostřednictvím přednášek, tematických výstav a prohlídek, jejichž obsah průběžně aktualizujeme.

Publikační činnost chceme dále rozvíjet jak v rámci odborné edice historického sborníku Královský Vyšehrad, tak prostřednictvím nové edice návštěvnických brožur, které populárně-naučnou formou přiblíží dosud nezpracovaná témata, například historii vyšehradské citadely a kasemat, vyšehradské parky nebo pozoruhodný příběh zaniklých vyšehradských sportovišť.

5.4 KOMUNITNÍ AKTIVITY

Základní cíl zapojit místní komunity a širokou veřejnost do rozvoje Vyšehradu se prolíná všemi oblastmi činnosti organizace. V rámci neformálního cyklu Vyšehradská setkávání pravidelně prezentujeme naši činnost, koncepční záměry a výsledky vlastního bádání. Zájemce z řad aktivní veřejnosti zapojujeme do participativních setkání, která předcházejí úpravám veřejných prostranství, například při přípravě rekonstrukce dětského hřiště Ze starých pověstí českých nebo realizaci pevnostní zahrady. Do kultivace veřejného prostoru se veřejnost může zapojit také prostřednictvím veřejné sbírky Poklad kněžny Libuše na restaurování drobných památek a projektu Adopce laviček.

V následujícím období chceme umožnit účast veřejnosti na stromových výsadbách, které plánujeme realizovat ve spolupráci s Výzkumným ústavem pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., v rámci programu záchrany genofundu památných stromů. Rozšířené možnosti spolupráce s komunitami přináší úprava zřizovací listiny organizace, schválená na podzim 2025.

Komunitní centrum Táborka

Aktivně podporujeme činnost komunitního centra v Tábořské bráně, které vzniklo z iniciativy místních obyvatel s naší podporou v roce 2023. Pravidelně se zde koná bohatý program zaměřený na širokou veřejnost, rodiny s dětmi, neformální vzdělávání, kreativní dílny a sousedská setkávání.

Pevnostní zahrada

Na jaře 2026 otevřeme pěstební zahradu v pravé části příkopu Leopoldovy brány, kde si budou moci jednotliví zájemci, veřejné instituce i dobročinné spolky pronajmout záhony pro pěstování květin, bylin a zeleniny. Cílem tohoto, v prostředí národních kulturních památek ojedinělého projektu, je podpořit vzájemná setkávání a zároveň rozvíjet udržitelný přístup k životnímu prostředí.

Na Hradbách

Nový nájemce tohoto legendárního prostoru rozvíjí nejen vlastní kulturní program, ale zaměřuje se také na podporu místních komunit a spolupráci při pořádání komunitních akcí, jako je například pálení čarodějnic, oslavy slunovratu nebo tradiční svatomartinský průvod.

Mýtný plácek

Nové veřejné prostranství vzniklo přeměnou původního parkoviště na otevřený a živý prostor, který láká kolemjdoucí k návštěvě, odpočinku i pořádání menších komunitních akcí, například Zažít město jinak. Nachází se zde kavárna U Vratislava s předzahrádkou a prostor zároveň slouží jako kultivovaný předprostor Správní budovy NKP Vyšehrad a Jedličkova ústavu. Do budoucna zde plánujeme pořádat drobné řemeslné a charitativní trhy konané u příležitosti tradičních svátků.

5.5 VZTAH KE KULTURNÍ POLITICE MĚSTA

Národní kulturní památka Vyšehrad ve své činnosti vychází ze schválené Kulturní politiky hlavního města Prahy 22+, kterou v mnoha ohledech aktivně naplňuje.

Svou činnost zaměřujeme především na tyto oblasti:

- ekonomickou, sociální a environmentální udržitelnost návštěvnického provozu,
- dostupnost kulturních akcí bez ohledu na ekonomický či sociální status,
- využívání nových technologií k prezentaci kulturního dědictví,
- spolupráci s městskými částmi, městskými organizacemi a dalšími kulturními aktéry,
- vytváření ekosystému umělců a kreativců navázaných na činnost organizace,
- pestrnou nabídku kulturního programu propojující živé i neživé umění ve veřejném prostoru,
- budování kulturní značky Prahy směrem do zahraničí a podporu kulturního turismu,
- kultivaci veřejného prostoru a parteru, včetně redukce vizuálního smogu,
- ožívování dědictví prostřednictvím živého umění a programových akcí,
- otevřenost instituce a podporu komunitních aktivit ve veřejném prostoru.

V nadcházejícím období se chceme více zaměřit na systematickou práci s daty o návštěvnosti našich prohlídek i programových akcí, abychom lépe porozuměli potřebám a očekáváním návštěvníků. Naším cílem je přizpůsobovat nabídku aktuálním trendům, posilovat její kvalitu a udržitelnost. Zároveň chceme dále zlepšovat přístupnost pro návštěvníky se specifickými potřebami a reflektovat národnostní i kulturní rozmanitost obyvatelstva.

6. SPOLUPRÁCE S MĚSTEM A PARTNERY

V letech 2020–2025 se nám podařilo navázat spoluprací s řadou městských organizací a institucí z veřejného, akademického i neziskového sektoru. Naše činnost se zaměřuje na výměnu zkušeností v oblasti správy areálu, vzájemnou podporu kulturních aktivit a udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Do budoucna se chceme více soustředit na rozvoj spolupráce se soukromým sektorem s cílem nalézt strategické partnery a sponzory. Vyšehrad zároveň představuje silnou značku a přirozenou platformu pro navázání regionální i mezinárodní spolupráci.

6.1 SPOLUPRÁCE S MĚSTEM A JEHO ORGANIZACEMI

Pro úspěšné naplňování koncepce je klíčová spolupráce s politickou reprezentací, odbory magistrátu a dalšími organizacemi zřizovanými hlavním městem Prahou. Z hlediska územních vazeb je významná také spolupráce s městskými částmi Praha 2 a Praha 4. Z pohledu správy je nutné dořešit otázku neoprávněného užívání pozemků pod hradbami ze strany vlastníků sousedních nemovitostí, zajištění dlouhodobé správy Vyšehradské skály a odstranění nesrovnalostí v katastru nemovitostí.

Městská část Praha 2 – záměr revitalizace veřejných prostranství na Výtoni v souvislosti s rekonstrukcí železničního mostu a možnost pěšího propojení Vyšehrad – Přemyslovka – Folimanka.

Městská část Praha 4 – záměr revitalizace předprostoru Tábořské brány a přístupové trasy od metra.

Kongresové centrum Praha, a.s. – spolupráce na projektu Art District Vyšehrad, spolupráce na prezentaci Prahy jako přední evropské kongresové destinace, podpora záměru plnohodnotného bezbariérového zpřístupnění stanice metra Vyšehrad a revitalizaci navazujících prostranství.

Prague City Tourism, a.s. – vzájemná propagace a podpora kultivovaného cestovního ruchu.

Technologie hl. m. Prahy, a.s. – obnova slavnostního a veřejného osvětlené areálu NKP Vyšehrad.

Technická správa komunikací hl. m. Prahy, a.s. – monitoring a projekt sanace vyšehradské skály.

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, p.o. – spolupráce na koncepčních dokumentech a metodických materiálech, popularizace společných témat v rámci CAMPu.

Jedličkův ústav a školy, p.o. – revitalizace plochy bastionu 40 a jeho společné užívání, podpora kulturních aktivit a charitativních akcí.

Hřbitovy a pohřební služby hl. m. Prahy, p.o. – podpora projektu Adopce významných hrobů a spolupráce se spolkem Svatobor, který spravuje hrobku Slavín.

Galerie hl. m. Prahy, p.o. – restaurování drobných památek v areálu NKP Vyšehrad, přesun originálních soch z Karlova mostu z prostoru Gorlice do vhodnějšího prostoru mimo areál.

Muzeum hl. m. Prahy, p.o. – příprava nových expozic a vzájemná propagace aktivit.

Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK, p.o. – open-air koncerty ve vyšehradských sadech.

Chceme hledat možnosti spolupráce s dalšími příspěvkovými organizacemi, kterým můžeme nabídnout prostor pro konání akcí včetně možnosti spolupořadatelství. V rámci vzdělávacích a komunitních aktivit se plánujeme více zaměřit na rozvoj spolupráce s pražskými školami a organizacemi v oblasti sociálních služeb.

6.2 SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI SUBJEKTY

Královská kolegiátní kapitula a římskokatolická farnost u kostela sv. Petra a Pavla na Vyšehradě

Vyšehradská kapitula představuje hlavního partnera naší organizace, se kterým spolupracujeme na rozvoji areálu, koordinaci stavebních prací, návštěvnických služeb a kulturních aktivit. Vzájemné vztahy jsou v současnosti na mimořádně vysoké úrovni, kterou chceme nadále udržovat. Společnými tématy spolupráce jsou obnova drobných památek, rekonstrukce baziliky sv. Petra a Pavla, prezentace církevních památek, stavební činnosti kapituly a duchovního rozměru Vyšehradu.

Archeologický ústav Akademie věd České republiky

Spolupráce naší organizace s archeology má dlouholetou tradici, na kterou jsme v roce 2020 navázali a významně ji rozšířili. V současnosti zahrnuje odborný dohled nad výkopovými a stavební pracemi, revizní výzkumy a vzájemné konzultace v oblasti badatelské činnosti, koncepce expozic a prohlídek. Spolupracujeme rovněž v rámci vzdělávací a publikační činnosti s cílem prezentovat výsledky multioborového bádání odborné i laické veřejnosti. Do budoucna bychom rádi spolupracovali na vzniku mobilní aplikace Vyšehrad archeologický a projektu obdobné aplikace pro celé území Prahy.

České vysoké učení technické v Praze

V rámci správy areálu dlouhodobě spolupracujeme s Kloknerovým ústavem na zpracování expertních zpráv a diagnostických analýz stavebně-technického stavu historických konstrukcí, které slouží jako odborný podklad pro navazující projekční činnost. Zároveň spolupracujeme s Fakultou stavební ČVUT na koncepčních záměrech nového osvětlení podzemí a na úpravách veřejného i slavnostního osvětlení. Do budoucna bychom rádi rozvíjeli spolupráci i s dalšími fakultami a univerzitami.

6.3 REGIONÁLNÍ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Usilujeme o rozvoj spolupráce s regiony v oblasti kultury a cestovního ruchu. V současnosti spolupracujeme se zájmovým sdružením Terezín – město změny, jehož cílem je prezentovat Terezín jako jedinečnou památku evropského fortifikačního stavitelství a proměnit vnímání tohoto města v očích veřejnosti. Od roku 2022 jsme také řádným členem mezinárodní asociace FORTE CULTURA e. V., která sdružuje evropské pevnostní památky a spolupracuje s organizací EFFORTS. Díky tomuto členství aktivně sdílíme zkušenosti i marketingovou komunikaci s obdobnými evropskými památkami. Členy asociace jsou rovněž pevnostní města Terezín a Josefov, s nimiž spolupracujeme na budování a rozvoji značky Císařské pevnosti – diamanty českých zemí. Naší ambicí je v této spolupráci pokračovat a dále ji rozvíjet s cílem posilovat kultivovaný cestovní ruch zaměřený na fortifikační památky a budovat kulturní značku Prahy s přesahem do zahraničí. Spolu s našimi partnery chceme také usilovat o zápis pevnostních památek bývalé rakousko-uherské monarchie na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO a na seznam European Heritage Sites.

Do budoucna se chceme více zaměřit na regionální podporu a propagaci českých tradic. Plánujeme navázat spolupráci s Agenturou regionálního rozvoje Libereckého kraje v rámci projektu Crystal Valley, který představuje a propaguje sklářské tradice regionu. Zároveň bychom rádi rozvinuli spolupráci s Hornickým muzeem Příbram, se kterým nás pojí příběh Horymíra a Šemíka. Českou kulturu, umělce i řemeslné tradice podporujeme také prostřednictvím našeho merchandisingu a programové nabídky, zejména během historických výročních akcí či Vyšehradského šermování. Českou klasickou hudbu prezentujeme skrze open-air koncerty ve spolupráci se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK.

7. REALIZAČNÍ CÍLE PRO OBDOBÍ 2026-2031

Jednotlivé realizační cíle vycházejí z hlavních priorit činnosti organizace, které jsou podrobně rozvedeny v předcházejících kapitolách.

Organizační a personální zajištění

RC 1 – Udržet stabilní odborný tým a pružný systém řízení, který reaguje na provozní potřeby.

RC 2 – Rozvíjet systematické vzdělávání a školení zaměstnanců, posilovat přátelské pracovní prostředí.

Zásady ekonomického řízení

RC 3 – Zvyšovat výnosy v hlavní i doplňkové činnosti při současném zachování cenové dostupnosti.

RC 4 – Rozvíjet fundraising a navazovat strategická partnerství a sponzorskou spolupráci.

RC 5 – Využívat národní a evropské dotační programy na podporu rozvoje organizace.

RC 6 – Snižovat provozní náklady digitalizací, outsourcingem, sdílením služeb a efektivní správou.

Návštěvníkový provoz

RC 7 – Rozšiřovat návštěvníkovou infrastrukturu o nové expozice, prohlídkové formáty a digitální obsah.

RC 8 – Zvýšit efektivitu provozu rozložením návštěvnosti v čase a zavedením dynamického vstupného.

RC 9 – Posílit ekonomickou udržitelnost návštěvníkového provozu při zachování cenové dostupnosti.

RC 10 – Posilovat návštěvníkovou bezpečnost, ochranu památek a omezovat vjezd do areálu.

Správa areálu NKP Vyšehrad

RC 11 – Optimalizovat náklady na údržbu při zachování jejího standardu a preventivního charakteru.

RC 12 – Posilovat efektivitu a hospodárnost pravidelné údržby a oprav hradebního systému.

RC 13 – Zvyšovat životnost a provozní kvalitu svěřených nemovitostí, rozšiřovat možnosti jejich využití.

RC 14 – Zvyšovat přístupnost, prostupnost a pobytovou kvalitu veřejných prostranství.

RC 15 – Posilovat odolnost vegetace proti klimatickým změnám a podporovat biodiverzitu.

Marketing a komunikace s veřejností

RC 16 – Posílit činnost v oblasti aktivní propagace, marketingu a fundraisingu.

RC 17 – Prezentovat poslání organizace jako službu veřejného zájmu.

RC 18 – Podporovat českou kulturu, umělce a tradiční řemesla.

Programová činnost, kulturně-vzdělávací a komunitní aktivity

RC 19 – Rozvíjet Vyšehrad jako otevřené a živé místo pro kulturní, vzdělávací a komunitní aktivity.

RC 20 – Pokračovat v konání historických výročních akcí prezentujících historickou paměť místa.

RC 21 – Rozvíjet edukační programy pro školy a posílit jejich vzdělávací přínos, aby odpovídal RVP.

RC 22 – Posilovat vlastní badatelskou, dokumentační a publikační činnost.

RC 23 – Zapojit místní komunity a širokou veřejnost do rozvoje organizace a jejích aktivit.

Spolupráce s městem a partnery

RC 24 – Pokračovat ve spolupráci s městskými organizacemi a městskými částmi Praha 2 a Praha 4.

RC 25 – Rozvíjet spolupráci se soukromým sektorem, hledat strategické partnery a sponzory.

RC 25 – Rozvíjet regionální spolupráci v oblasti kultury, cestovního ruchu a propagaci českých tradic.

RC 26 – Pokračovat v mezinárodní spolupráci s partnery v rámci asociace FORTE CULTURA, e. V.

Autor: Ing. arch. Petr Kučera, Ph.D.
Foto: Jan Šebek, Michal Böhm, Vojtěch Veškrna a kol.
Grafická úprava: Pavel Šíp
Říjen 2025

